

Investeringsagenda

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

De Investeringsagenda richt zich op het duurzaam versterken van de structuur van onze provincie op een aantal onderscheidende kwaliteiten. We concentreren ons daarbij op het bijzondere leef- en vestigingsklimaat van Brabant vanuit de opvatting dat dit past bij het nieuwe profiel en de ambities van onze provincie. Voor de Investeringsagenda een bedrag van maximaal € 1 miljard gereserveerd uit de middelen die beschikbaar zijn gekomen bij de verkoop van de aandelen Essent. Dit bedrag is op dit moment nog niet geheel beschikbaar. De komende jaren wordt door rentetoevoegingen dit bedrag bereikt.

Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?

De Investeringsagenda is ingevuld via drie tranches:

1. de eerste tranche bestaat uit vijf investeringsvoorstellen voor een bedrag van oorspronkelijk € 278,9 mln;
2. in de tweede tranche zijn het Groen Ontwikkefonds Brabant, het Innovatiefonds, het Energiefonds en het Breedbandfonds ingesteld tot een totaal bedrag van € 475 mln (PS 42/13);
3. in het Bestuursakkoord 2015 - 2019 'Brabant in Beweging' is ook de derde tranche benoemd tot een bedrag van € 293 mln, waarvan € 35 mln gedekt wordt door ambitiebijstellingen 1e tranche en een revolverende inzet economische structuurversterking.

In 2018 is besloten het Breedbandfonds te beëindigen (PS 30/18) en de resterende middelen vooralsnog te reserveren voor digitalisering. Op basis van het bestuursakkoord "Kiezen voor kwaliteit" is van de resterende middelen € 8 mln toegekend voor Energie en in het bestuursakkoord "Samen, slagvaardig en slim: Ons Brabant" is € 25 mln gereserveerd voor economie en € 8 mln voor Vrije tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed. In het addendum op bestuursakkoord 2020 - 2023 "Samen bouwen aan de kwaliteit van Brabant" zijn geen additionele middelen toegevoegd

Hebben we daarvoor gedaan wat we wilden doen?

Voor de inhoudelijke toelichting op de realisatie van de onderscheidene investeringsvoorstellen verwijzen wij naar de betreffende begrotingsprogramma's.

Eerste tranche

In de eerste tranche Investeringsagenda zijn vijf voorstellen gehonoreerd. Deze voorstellen zijn ondergebracht binnen het begrotingsprogramma waar ze inhoudelijk de grootste relatie mee hebben c.q. aan de doelstellingen waarvan ze het meest bijdragen. Het betreft de volgende investeringsvoorstellen:

Energietransitie (programma 6)

Een kans voor innovatie en duurzaamheid. Hiervoor is door PS € 71,2 mln (PS 59/10) beschikbaar gesteld. De provincie investeert in drie clusters (solar, biobased economy en elektrisch rijden/slimme netwerken) om hier een internationale concurrentiepositie te verkrijgen. De beschikbare middelen zijn vrijwel volledig toegekend en t/m 2017 vrijwel geheel gerealiseerd. (In 2021 is wat ruimte ontstaan door lagere vaststelling subsidie Solliance.)

Landschappen van allure (programma 4)

Mooie, groene landschappen. Met het investeringsproject 'Landschappen van allure' wil de provincie samen met regionale partijen drie gebieden (de Brabantse Wal, Het Groene Woud en de Maashorst) ontwikkelen tot hoogwaardige landschappen. PS hebben hiervoor € 56,2 mln (PS 79/10) beschikbaar gesteld. De beschikbare middelen zijn volledig toegekend. Na afsluiting van het project Landschappen van Allure uit de 1e en 2e tranche Investeringsagenda vloeit naar schatting € 2,2 mln terug naar de reserve Investeringsagenda. Deze middelen kunnen als dekking dienen voor het maatregelenpakket uit de Brabantse bossenstrategie. Hiervoor dient het maatregelenpakket te voldoen aan de ijkpunten 3e tranche investeringsstrategie. Dit kunnen wij pas toetsen als het maatregelenpakket verder is geconcretiseerd. Wij willen vooruitlopend op het voorstel deze middelen reserveren voor de Brabantse bossenstrategie.

Brabant C (programma 10 + paragraaf verbonden partijen)

Het Brabant C Fonds versterkt en vergroot het kunst- en cultuuraanbod van Brabant. Provinciale Staten

hebben hiervoor een bedrag van € 25 mln beschikbaar gesteld (PS 33/14). De beschikbare middelen zijn nagenoeg volledig aan Brabant C beschikbaar gesteld. Bij de perspectiefnota 2018 is aanvullend een bedrag van € 9 mln beschikbaar gesteld. De aanvullende middelen zijn niet beschikbaar gesteld uit de investeringsagenda en daarmee geen onderdeel van de Investeringsagenda. De gealloceerde maar niet geraamde middelen (0,81 mln) betreft risicoafdekking voor verstrekte leningen.

Sportplan 2016 (programma 10)

Sport draagt bij aan een bruisend leef- en vestigingsklimaat. PS hebben € 40 mln beschikbaar gesteld om de sportinfrastructuur te versterken (PS 77/10). We streven naar meer naam en faam als (top)sportprovincie, het vergroten van de economische spin-off van sport en meer kans om te gaan sporten voor Brabanders met een beperking, ouderen en de Brabantse jeugd (participatie). De beschikbare middelen zijn volledig gealloceerd. Middels besluit PS 30/16 zijn de restant beschikbare sportmiddelen van de 1e tranche ingezet t.b.v. Sportagenda 2016-2019 "Brabant Beweegt".

Grote erfgoedcomplexen (programma 10)

Het op ambitieuze en ondernemende wijze samenwerken met partners aan het behoud van Brabantse erfgoedcomplexen. Het accent ligt op kloosters, kastelen, militaire complexen en industrieel erfgoed. PS hebben hiervoor een bedrag van € 61,5 mln beschikbaar gesteld waarvan € 2,5 mln t.b.v. apparaatskosten (PS 78/10). Bij het bestuursakkoord 2015-2019 is de ambitie met € 20 mln bijgesteld, zodat per saldo € 39 mln beschikbaar is. Een bedrag van € 2,93 mln is gereserveerd voor projecten die in voorbereiding zijn. Zodra definitieve besluitvorming over deze projecten heeft plaatsgevonden, zullen de middelen bij een volgend S&V-moment op de begroting geraamd worden.

Tweede tranche

In de tweede tranche zijn vier fondsen ingesteld. Deze fondsen zijn in 2017 geëvalueerd. Daaruit blijkt dat de fondsen bijdragen aan de uitvoering van het bestuursakkoord en voorzien in een maatschappelijke behoefte. De invoering en de uitvoering van de fondsen is effectief. De fondsen zijn ondergebracht in het begrotingsprogramma waaraan zij het meeste bijdragen:

Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) (programma 4 + paragraaf verbonden partijen)

Om het volledige Natuur Netwerk Brabant en daaraan gekoppelde ecologische verbindingzones te realiseren is op 1 mei 2014 het GOB opgericht. De omvang van het fonds bedraagt € 240 mln en de looptijd is 15 jaar. De middelen zijn volledig gealloceerd.

Innovatiefonds Brabant (programma 5 + paragraaf verbonden partijen)

Om innovaties en technologische groei te versterken, participeert het fonds in innovatieve MKB- bedrijven en consortia van bedrijven en kennisinstellingen. De omvang van het fonds bedraagt € 125 mln en de looptijd is 24 jaar. Het fonds is sinds 2014 operationeel en ondergebracht bij de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM). De middelen zijn volledig gecommitteerd in de vorm van leningen en daarmee gealloceerd.

Energiefonds Brabant (programma 6 + paragraaf verbonden partijen)

Het fonds heeft als doel om energiebesparing en opwekking van duurzame energie aan te jagen en te versnellen door bij te dragen aan financiering van bewezen duurzame energietechnieken. De omvang van het fonds bedraagt € 60 mln en de looptijd is 24 jaar. Het fonds is sinds 2014 operationeel en ondergebracht bij de (BOM). De middelen zijn volledig gecommitteerd in de vorm van leningen en daarmee gealloceerd.

Energietransitie (programma 6)

Met Statenvoorstel 59/19 is besloten om de beschikbaar gestelde € 8 mln. in te zetten voor het uitvoeringsprogramma Energie 2020-2023.

Derde tranche

In het bestuursakkoord Beweging in Brabant zijn in de derde tranche middelen gelabeld voor de onderwerpen/thema's: transitie agrofood, energietransitie, energieneutrale woningen, ecologische

structuurversterking, deltaprogramma, economische structuurversterking en Vrije tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed.

Transitie Agrofood (programma 7)

De beschikbare middelen zijn volledig toegekend op basis van het Uitvoeringsprogramma Agrofood en het aangenomen besluit op 7 juli 2017 'Versnelling transitie veehouderij (inclusief Stalderingsloket)'.

Energietransitie en Energieneutrale woningen (programma 6)

De beschikbare middelen zijn volledig gealloceerd. De gealloceerde middelen zijn inclusief risicoafdekkingen ad € 3,5 miljoen t.b.v. afdekking van de garantstelling in het kader van Geothermie en € 0,23 mln. T.b.v. garantstelling Breda.

Ecologische structuurversterking (programma 4)

De beschikbare middelen zijn volledig toegekend.

Deltaprogramma (programma 3)

De beschikbare middelen zijn volledig gealloceerd.

Economische structuurversterking (programma 5)

Van de beschikbare middelen is ongeveer € 135 mln gealloceerd. De gealloceerde middelen zijn inclusief diverse risicoafdekkingen van ruim € 17,1 mln (€ 6 mln t.b.v. de MKB+ faciliteit, € 2 mln t.b.v. HTSM, € 1,66 mln t.b.v. One Logistics, € 4,66 mln t.b.v. Nationale plan Photon Delta, € 2,46 mln ten behoeve van Innovation Agrifood (regiodeal) en € 0,3 mln. t.b.v. VNO/NCW.) Voor het restant bedrag (€ 9 mln) zullen we, zodra projectvoorstellen met onze partners opgewerkt zijn tot concrete goede proposities, deze aan uw staten voorleggen.

Vrije tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed (programma 10)

Op basis van het Uitvoeringsprogramma Cultuur, Erfgoed en de Sportagenda is € 17,5 mln gealloceerd. De niet gealloceerde middelen betreffen de bij bestuursakkoord '20-'23 vanuit Breedbandfonds geheralloceerde waarvan € 8 mln beschikbaar gesteld voor Vrije tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed bij bestuursakkoord 20-23. De concrete inzet hiervan wordt nog nader bepaald. De € 2 mln gealloceerde maar niet geraamde middelen betreffen € 1 mln tbv topsportevenementen en € 1 mln tbv Verbeeldingskracht erfgoed.

Heeft het gekost wat het mocht kosten?

- 1) Exclusief Clean Tech fonds, deze is in 2013 betaald uit de algemene middelen. Restant € 10 miljoen is gealloceerd voor afdekking lening aan Biobasedfonds bij de BOM.
- 2) De negatieve realisatie is met name veroorzaakt door lagere vaststelling van subsidies en afwikkelingsverschillen.
- 3) Bedragen zijn volledig gecommitteerd in de vorm van leningen aan de desbetreffende fondsen daarmee dus ook gealloceerd.
De bedragen die in de realisatie en ramingen zijn opgenomen hebben betrekking op de verliesvoorziening en dekking van de fondsmanagementkosten.
In geval van Innovatiefonds is er een positief beleggingsresultaat gehaald in 2015 dat in 2016 is verantwoord."
- 4) Het gedeelte dat nog niet is opgenomen in realisatie en raming is geïnvesteerd in grond en dus gealloceerd totdat de grond wordt verkocht of ingezet als ruilgrond.
- 5) het deel dat gealloceerd is heeft voor € 3,5 miljoen betrekking op de afdekking van de garantstelling in het kader van Geothermie en € 0,23 mln. garantstelling Breda
- 6) het deel dat gealloceerd is heeft betrekking op de afdekking van de risico's m.b.t verstrekte leningen aan (o.a.) MKB-Plusfonds, OneLogistics, HTSM, Photonica, VNO/NCW en MIT (€ 3,5 mln.)
- 7) Bij het bestuursakkoord 2019-2023 is € 41 miljoen verdeeld vanuit het Breedbandfonds/ digitalisering naar 3 programma's: Economische structuurversterking, Energie en Blijfklimaat
- 8) Met Statenvoorstel 59/19 is besloten om € 8 miljoen van de € 16 miljoen in te zetten voor het uitvoeringsprogramma Energie 2020-2023

Investeringsvoorstel (bedragen x € 1mln)	Bedrag oorspr.	Max beschikbaar	Realisatie t/m 2020	Realisatie 2021	Raming 2022 e.v.	Gealloceerd maar niet geraamd	Nog niet gealloceerd
Energietransitie 1)	71,20	59,20	49,33	-2,19	0,98	10,00	1,09
Landschappen van allure	56,15	53,90	51,68	0,00	0,00	2,22	0,00
Brabant C / BHC (incl.correctie afwikkelingsverschil aangepast in 2019)	50,00	35,00	24,17	1,46	8,56	0,81	0,00
Sportplan 2016	40,00	38,40	38,40	0,00	0,00	0,00	0,00
Grote erfgoedcomplexen	61,50	39,00	32,42	1,75	1,95	2,87	0,00
Appraatskosten 1e tranche	-	7,44	7,44	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal 1e tranche	278,85	232,94	203,44	1,02	11,48	15,90	1,10
Groen Ontwikkelfonds Brabant 4) (incl.correctie afwikkelingsverschil aangepast in 2019)	240,00	235,00	125,54	10,55	28,34	70,57	0,00
Innovatiefonds Brabant 2)	125,00	125,00	-17,07	0,00	0,00	142,07	0,00
Energiefonds Brabant 2)	60,00	60,00	0,00	0,00	0,00	60,00	0,00
Breedbandfonds Brabant/agenda digitalisering 6)	50,00	50,00	26,63	0,99	7,56	0,00	6,82
Economische structuurversterking /digitalisering 6)				0,00	0,00	0,00	0,00
Energietransitie 6) en 7)				0,00	0,00	0,00	0,00
Appraatskosten 2e tranche	19,00	4,00	1,32	0,09	1,20	1,30	0,00
Totaal 2e tranche	494,00	474,00	136,42	11,62	37,10	273,93	6,83
Transitie agrofood	15,00	14,40	11,36	1,14	1,90	0,00	0,00
Energietransitie 4)	20,00	19,20	14,37	0,37	0,00	3,73	0,73
Energieneutrale woningen	8,00	7,70	7,41	0,29	0,00	0,00	0,00
Ecologische structuurversterking	50,00	48,00	31,00	8,50	8,50	0,00	0,00
Deltaprogramma	30,00	28,80	28,80	0,00	0,00	0,00	0,00
Economische structuurversterking 5) en 8)	150,00	144,00	109,16	0,86	2,82	21,90	9,26
Vrije tijd, Cultuur, Sport en Erfgoed	20,00	19,20	15,99	0,55	0,63	2,00	8,03

Appraatskosten 3e tranche	-	11,70	11,70	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal 3e tranche	293,00	293,00	229,79	11,72	13,85	28,12	18,02